

කොළඹ නගරයේ සමාජ ආරක්ෂණය සහ නාගරික සුරැකුම් යටිතල පහසුකම්

සංකීර්ෂිතය

ඉගෙනීමේ අතිමිච්චේ සිට දුර්වල පෝෂණ පරිභෝජනය දක්වා, ශ්‍රී ලංකාවේ බහු රූපී ව්‍යසනයේ බලපෑම් කොළඹ කම්කරු පන්තියේ දුප්පත් පවුල්වල විදිහෙනු පිළිගත හැකිවනුයේ නොවේ. මෙම පීඩන හීලි වන විට, ඒවා පවුල්වල පීඩන තත්ත්වයන්හි ගුණාත්මකභාවය වඩා වඩාත් පිරිහීමට ලක් කරයි. මෙම ප්‍රජාවන්හි රැකියාවල නිරත වන මව්වරුන් සමඟ කරන ලද අපගේ පර්යේෂණවලින් පෙනී යන්නේ මෙම බර සිහි පුරුෂ සමාජභාවය මත පදනම් වුවක් බවයි. කාන්තාවන් වැටුප් සහිත වැඩ සහ පුළුල් වැටුප් රහිත සුරැකුම් වැඩ යන දෙකම සිදු කරන අතර ඔවුන් උග්‍ර කාල දර්ශනවලට සහ ආර්ථික අවිනිශ්චිතතාවයට මුහුණ දෙයි. සාම්ප්‍රදායික සුරැකුම් ජාල සහ පවතින, ඔවුන්ගේ අවශ්‍යතා සපුරාලීමට ප්‍රමාණවත් නොවන රාජ්‍ය සේවා සහ සමාජ ආරක්ෂණ පද්ධති තව දුරටත් බිඳවැටීම නිසා මෙය තවත් උග්‍ර වී ඇත. ඔවුන්ගේ රැකියාව සම්බන්ධ තෝරාගැනීම්, ළමා සුරැකුම් වගකීම්, ආරක්ෂාව පිළිබඳ සැලකීම, සේවා ස්ථාන වලට සම්ප වීම සහ මවකගේ මූලික වගකීම ලෙස ළමා සුරැකුම් කටයුතු ස්ථානගත කරන දැඩි සිහි පුරුෂ භාවය පදනම් කරගත් සම්මතයන් යනාදිය මඟින් ගැඹුරින් හැඩගස්වා ඇත.

මෙම පර්යේෂණය හරහා, කොළඹ රැකියාවල නිරත වන කාන්තාවන් මුහුණ දෙන කාල සහ සුරැකුම් බර පිළිබඳ යථාර්ථයන් අපි ගවේෂණය කරමු. සුරැකුම යන්න යහපැවැත්මට සහ ආර්ථික ඔරොත්තු දීමේ හැකියාවේ පදනම ලෙස හඳුනා ගන්නා පද්ධති ගොඩනැගීමේ හැකියාවය අවධාරණය කරමින්, කාන්තාවන් තම නිවෙස් තුළ, ඔවුන්ගේ සේවා ස්ථාන තුළ සහ ඉන් ඔබ්බට මුහුණ දෙන විවිධ ගතිකතාවයන් සහ අවශ්‍යතා සපුරාලීම සඳහා සමාජ ආරක්ෂාව වඩා නොදික් හැඩ ගැස්විය හැකි ආකාරය ද අපි පරීක්ෂා කරමු. පීඩන අත්දැකීම් ග්‍රහණය කර ගැනීමෙන්, මෙම අධ්‍යයනය රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති පිළිබඳ විවාද දැනුම් දීමට සහ නාගරික සුරැකුම් යටිතල පහසුකම්වල ආශේෂිත ශක්තිමත් කිරීමට සාක්ෂි පදනමක් ද සපයයි.

මට විවේක ගන්න කාලයක් නැ. මම උදෑසනින් නැගිටලා උයනවා, දුරුවන්නට කන්න දෙනවා, කිරි දෙනවා, ඒයාලව නාවනවා... මුළු දවසම ඉවරයි" - සීලා*

*සියලුම නම් නිර්නාමික කර ඇත.

ප්‍රධාන සොයා ගැනීම්

කොළඹ කම්කරු පන්ති ජනාවාසවල බොහෝ මව්වරුන් පිරිසිදු කිරීම, ඉවුම් පිත්‍රම්, සුරැකුම, ඇඳුම් මැනීම හෝ තේ සේවා වැනි සාම්ප්‍රදායික ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවය පදනම් කරගත් කුමිකාවන් පිළිබිඹු කරන අඩු වැටුප් සහිත, අවිධිමත් අංශයේ රැකියා වල සේවය කළහ. වැටුප් සහිත නිවාඩු හෝ විශ්‍රාම ප්‍රතිලාභ ලැබුණේ ඉතා සුළු පිරිසකට පමණි.

ළමා සුරැකුම් ක්‍රම විවිධාකාර වූ නමුත් දුර්වල විය. පාසල් හෝ පෙර පාසල් වේලාවන් වටා වැඩ ව්‍යුහගත කරමින් බහුතරයක් කිසිදු ළමා සුරැකුම් ක්‍රමයක් භාවිතා නොකළහ. මව්වරුන් තමන්ට පසු ජීවයට වඩාත් පොදු සුරැකුම් සපයන්නන් ලෙස මිත්තණියන් හෝ වැඩිමහල් දියණියන් වැනි අනෙකුත් කාර්තා ඥාතීන් මත විශ්වාසය තබති; මෙය මහලුබව, අසනීපභාවය, චිත්තවේගීය අස්ථාවරත්වය සහ අධ්‍යාපනික ප්‍රශ්න, රැකියා අවස්ථා, විනෝදය සහ විවේකය යනාදිය අහිමි වීමේ ආවේණික පිරිවැය මගින් බොහෝ විට පීඩාවට පත් කරන ක්‍රමයකි. විධිමත් දිවා සුරැකුම් මධ්‍යස්ථාන භාවිතය අතිශයින් අඩු වූ අතර, බොහෝ දෙනෙක් දිවා සුරැකුම් මධ්‍යස්ථානවල ආරක්ෂාව, පිරිවැය, ගුණාත්මකභාවය මෙන්ම ඔවුන්ගේ දරුවාගේ චිත්තවේගීය යහපැවැත්ම පිළිබඳව කනස්සල්ල පළ කළහ.

ආබාධ සහිත දරුවන්ගේ මව්වරුන් අතිශයින් අධික ශාරීරික, චිත්තවේගීය සහ මූල්‍යමය බරක් දැරූ අතර, ඔවුන් බොහෝ විට ශ්‍රම බලකායෙන් සම්පූර්ණයෙන්ම ඉවත් විය.

රාත්‍රී වැඩ මුරවල සේවය කරන කාර්තාවන් තමන් සමාජයෙන් අත් විඳින සදාචාරාත්මකබව පිළිබඳ විනිශ්චය, ආරක්ෂාව සම්බන්ධ බිය සහ ශාරීරික වේහෙස විස්තර කළහ. තවද, රාත්‍රී කාලයේ වැඩ කළත්, ඔවුන්ගේ ගෘහස්ථ වගකීම් දිගටම පැවතුනි. විශේෂයෙන් පෞද්ගලික අංශයේ නොලිහිල්, සහයෝගය නොදක්වන සේවා ස්ථාන, මව්වරුන් රැකියාවෙන් ඉවත් වීමට හෝ අවිධිමත්, අවිනිශ්චිත රැකියාවට බලහත්කාරයෙන් යොමු වීමට හේතු විය. පරිස්ථානගත කරන ලද මහල් නිවාසවල ප්‍රජාවන් දුර්වල වූ සහායක ජාල සහ විශාල ළමා සුරැකුම් අනාරක්ෂිතභාවයකට මුහුණ දුන්න.

දිවා සුරැකුම් මධ්‍යස්ථාන, පාසල් කාලයෙන් පසු වැඩසටහන් සහ ආබාධිතභාවය-ඇතුළත් සේවා ඇතුළත් ප්‍රවේශ විය හැකි, දැරිය හැකි, ආරක්ෂිත සහ විශ්වාසදායක සුරැකුම් යටිතල පහසුකම් නොමැතිව, රැකියාවල නිරත වන මව්වරුන්ට තවදුරටත් කාල දර්ද්‍රව සිටීමට සහ ආර්ථික වශයෙන් අවදානමේ සිටීමට සිදු වේ. තව ද, ඔවුන්ට ස්ථාවර ජීවනෝපායන්, විවේකය, විනෝදය හෝ වෘත්තීය දියුණුවක් අත්විඳීමට ද නොහැකිය.

නිර්දේශ

ශ්‍රී ලංකාවේ නාගරික සුරැකුම් යටිතල පහසුකම් ශක්තිමත් කිරීම සඳහා තිරසාර ආයෝජන, ප්‍රජා කේන්ද්‍රීය සැලසුමක් සහ පරිවර්තනීය සමාජ ආරක්ෂණ ප්‍රවේශයක් අවශ්‍ය වේ.

ප්‍රජාවන් තුළ දෙරු සුරැකුම් මධ්‍යස්ථාන, දිවා සුරැකුම් මධ්‍යස්ථාන සහ පාසලෙන් පසු වැඩසටහන් පුළුල් කිරීම සහ ඒවාට සම්පත් ලබා දීම අවශ්‍ය වන අතර, ඒවා ආරක්ෂිත, දැරිය හැකි මිලකට, විශ්වාසදායක සහ පුහුණුවක් ලත් සහ නොදිත් වැටුප් ලබන ප්‍රජා සේවකයින් විසින් සපයනු ලබන බව සහතික කළ යුතුය. මධ්‍යස්ථාන විසින් දිගු පැය ගණනක්, පිරිසිදු පහසුකම්, අධීක්ෂණය කරන ලද ක්‍රීඩා සහ නියාමන අධීක්ෂණයක් ලබා දිය යුතුය. ආබාධ සහිත දරුවන් සිටින මව්වරුන් විසින් දරනු ලබන දැඩි, ජීවිත කාලය පුරා විනිශ්චය රැකවරණ බර හඳුනා ගනිමින්, ආබාධ සහිත දරුවන් සඳහා කැපවූ යටිතල පහසුකම් සඳහා සවිස්තී අවශ්‍යතාවයන් පවතියි. මෙම සේවාවන් කම්කරු පන්තියේ ගෘහයන්වල විදිනෙදා යාර්ථර්ගයන්, කාලසටහන් සහ සීමාවන් පිළිබිඹු කරන බව සහතික කිරීම සඳහා අර්ථවත් ප්‍රජා දායකත්වයක් සමඟ සැලසුම් කළ යුතුය.

ශ්‍රී ලංකාව දරුවන් සම්බන්ධ සුරැකුමෙන් ඔබ්බට යන නව සුරැකුමෙන් ආකෘති ගවේෂණය කළ යුතු අතර විමර්ශන මව්වරුන් සහ සුරැකුම් සපයන්නන් සඳහා ධාරිතා වර්ධනය, විවේකය සහ විනෝදය සඳහා අවකාශයක් සහ අවස්ථා ලබා දිය යුතුය. ව්‍යාජ ආකෘතින් මගින් කාර්තාවන්ට ආර්ථික හා සිවිල් ජීවිතයට වඩාත් පූර්ණ ලෙස සහභාගී වීමට හැකිය.

අවම වැටුප්, අනිවාර්ය වැටුප් සහිත නිවාඩු, මානා ප්‍රතිලාභ, කොන්ත්‍රාත්තු සහ සමාජ ආරක්ෂණ යෝජනා ක්‍රමවලට ඇතුළත් නීතිමය ආරක්ෂාවන් ගෘහ සේවිකාවන්ට ලබා දීම මඟින්, විධිමත් අංශයේ සේවකයින්ට සමාන අයිතිවාසිකම් සහ ආරක්ෂණ ඔවුන්ට ද ලබා දීම සහතික කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. ගෘහ සේවිකාවන් සහ අවිධිමත් සේවකයින් වූ කලී අයිතිවාසිකම් දරන්නන් ලෙස පිළිගැනීම සාමාන්‍යකරණය කිරීම සඳහා ගෞරවයට පාත්‍ර වන පිළිබඳ සමාන්තර දැනුවත්භාවය වර්ධනය කිරීම අවශ්‍ය වේ.

දරුවන්ගේ පෝෂණය වැඩි දියුණු කිරීම, මව්වරුන්ගේ කාල දර්ද්‍රතාවය අඩු කිරීම, කාර්තාවන්ට ආදායම් උපයන අවස්ථා උත්පාදනය කිරීම සහ ප්‍රජා පාදක ආහාර සැපයුම් සේවා ශක්තිමත් කිරීම සඳහා පාසල් ආහාර වැඩසටහන් 5 ශේණියෙන් ඔබ්බට පුළුල් කළ යුතුය. ව්‍යාජ සේවා අර්බුදකාරී කාලවලදී වැදගත් සමාජ ආරක්ෂණ ජාලයක් ලෙස සේවය කළ හැකි අතර, විමර්ශන ගෘහස්ථ මූල්‍ය දුෂ්කරතා ඇති වූ විට පවා දරුවන්ගේ මූලික පෝෂණ අවශ්‍යතා සපුරාලීම සහතික කෙරේ.

@colombourbanlab
csf-asia.org/colombo-urban-lab